

İSTANBUL SAHNELERİNDEN

Selim KARAN

İsimsiz

Müthiş! Bugüne kadar gördüğüm en güzel oyun.

Fevkalade tiratlarla sonlanan sahne geçişleri sonrası bir alkış tufanı koparmaktan sizi alıkoyacak iki şeyden biri, içinde kopan çılgınca coşkuyla ne yapacağınızı bilememeniz ve diğeri sahnede sergilenen yüksek başarı karşısında yaşayacağınız büyük nutku tutulmuşluk.

“Yok artık” diyeceksiniz. Gördüğünüzün bir düş mü gerçek mi olduğunu anlamak için saatlere ihtiyacınız olacak. O saatleri bulacağınıza emin olabilirsiniz çünkü hayatınızın en güzel oyunu 40 dakikaya sığdırılmış. Üstelik nefis tiratlarla yüzümüze vurulan gerçekler bu hayatta hiç konuşma fırsatı verilmeyenlerin ağzıy-

la sunulmuş. Doğmamış bir bebeğin, evinizin bir köşesinde hiç konuşmadan vakur oturan babaannenizin ve dahi bir eşeğin ağzıyla...

Oyunda kimsenin bir ismi yok. Sadece sıfatlara veya akrabalık isimlerine yer verilmiş. Yeni doğacak bebeğe de bir isim bulunamıyor. Oyunun adı da *İsimsiz* olunca, yakışmış.

Bir parti bir savaşın içinde gidiyor. Bir bebek aynı savaşın içinde doğuyor. Savaş ile insanlık ve insana ait duygular gözler önüne seriliyor. “Neden savaşıldığı ise artık kimse tarafından bilinmiyor”.

Özgür Kaymak Tanık oyunun yazarı ve yönetmeni... Uluslararası alaka toplayacak bir iş çıkarmış. Sahne tasarımı, ışık, efektler, müzik, kostümler ve kısaca her şey fevkalade başarılı. Dramın ve komedinin dozu çok kıvamında... Tüm oyuncular çok başarılı ancak Caner Çandarlı'nın özellikle takdire şayan bir performans sergilediğini belirtmek gerekir. Ödüle layık bir oyunculuk... Keza oyunun diğer kahramanları Alize Ertem, Berrin Akdeniz Zoga, Can Alibeyoğlu, Ceren Hacımuratoğlu, Çağım Defne Gürmen Üstün, İskender Bağcılar, Mert Aykul, Nazif Uğur Tan, Pinar Aygün ve Zeynep Göktay Dilbaz için de aynı övgüleri paylaşmamak elde değil.

Hayvanların insanlarla ve kendileriyle ilgili eleştirileri felsefi tartışmaların en eğlencelisi... Yemek ve yok etmenin amacının farkını ortaya koyan filozofça

Gündem
tiyatro

sözler evin ahırından duyuluyor. Doğacak bebeğin yaşayacağı kaygılarını, doğuran anne yerine bebeğin ağzından dinlemek, bireysellik ile ilgili önemli bir adım.

Tekrar tekrar izlemek isteyeceksiniz.

12 ÖFKELİ ADAM

Dâhiyane bir kurgu... Adları konmamış karakterler grubu oyunun hiç görünmeyen başkahramanını ipten almak üzere bir araya gelmiş bir jüri. Jüriler ve gözlem grupları normal dağılım içinden rastgele seçilir. Tam da öyle yapmış önemli yazar, Reginald Rose. Yani görünürde öyle... Oyunun içine girildiğindeyse hiç de öyle olmadığı anlaşılıyor.

Sinemaya da uyarlanan oyun Arif Akkaya'nın yönetiminde ve dramaturgu Hatice Yurtduru'nun elinde ve muhteşem bir oyuncu ve sahne arkası kadrosuyla fevkalade bir kara komediye dönüşmüş.

Oyun, bir duruşmanın final aşaması için jürinin karar toplantısını ele alıyor. 12 adam izole bir odada bir gencin idamına karar alınması için kapatılıyor. Daha doğrusu 11 inanmış ve adanmış adam ile bir septik.

Tek bir septik, rastgele seçildiği izlenimi veren geniş bir grubu kendi gerçekleriyle, zaaflarıyla ve tatminsizlikleriyle yüzleştiriyor. Tutukluyu idama götürmeyi dava edinmiş jüri üyeleri dahi bu tek

adam karşısında tutunamıyor. Kimi aynı semtte yetişmiş, kimi aynı dertten muzdarip olmuş, kimi o güne kadar hiç empati yapmamış veya yapamamış, kimi bir tanıkta kendini görmüş jüri topluluğu, bir insanı delillerdeki tutarsızlıklara rağmen borsada bir miktar kayba ya da bir futbol maçına değişmemek adına ve alelacele idama göndermek istiyor. Ancak kuşkucunun âdeti kanıtları yeniden ortaya koyarak davayı tekrar ele alması, çıkması peşin belli olan kararı tamamıyla değiştirmeye yetebilir.

Dekor ve ışık, fevkalade oyunculuk ile bütünleşmiş. Kostümler ve sahne bir rengi temsil etmiyor. Ortam bir idam kararını almak için elverişli.

Oyuncular, odanın stresini gerçekten yaşayıp terlediler oyun boyunca. Performansları ile de coşkun bir alkışı hak ettiler. Efektler eleştirilebilir. Oyun süresince havadaki yağmur geçişi ile insanoğlundaki mevsim geçişi daha iyi anlatılabilirdi. Dava ile ilgili görsel bir detayın bir ihtiyar göz ile süzülmesi ilginç bir yaklaşım olabilir. Tecrübenin katkısı yadsınamaz.

Bir mimarın kaleminden çıkmış bir kat planı çiziminin daha başarılı olması beklentisi ancak bir detay olabilir. Tabii ki detayların bunca önemle işlendiği bir oyunda bu türden bir eleştiri kendine yer bulabilir.

Geniş oyuncu kadrosunun özellikle Serdar Orçin ve Metin Çoban'ın parmak ısırtan performanslarını ve keyifli bir tiyatro tecrübesini kaçırmak istemiyorsanız *12 Öfkeli Adam*'ı kaçırmayın.

Sorgulayan, araştıran, inceleyen insan modelinin toplum için önemini anlatan ve mesajlarla boğmak yerine pratikle öğreten bir oyun.

ÇÜRÜK TEMEL

Çürük Temel, Emile Fabre'nin ailesi dağılmış bir kadının dramını sergilediği zor bir dünya sınavını konu alıyor. Şehir Tiyatrolarında 100 yıl önce oynanan ilk oyun olması hasebiyle bu yıl yeniden sergilenen oyunda tiyatronun bir asrına damga vuran isimler yâd ediliyor.

Engin Alkan'ın yönettiği oyunda ilk evliliği yürümemiş varlıklı bir kadının terekesi hâlâ sağ iken yeni ve eski ailesinden fertlerin mücadelesine konu oluyor. Oya Palay'ın etrafında yaşanan bu en tatsız mücadele karşısında sergilediği tükenmekte olan kadın performansı fevkalade. Dolunay Pircioğlu'nun performansı ise ayrıca övülmeye layık. Tüm oyuncu kadrosu çok başarılı bir iş çıkarmış.

Kostümler bugünün değil 100 yıl öncesinin oyununa götürüyor sizi. Miras kavgaları dünün değil bugünün ve geleceğin de konusu ancak oyun 100 yıl teması korunarak geçmiş bir hikâye olarak bırakılmış.

Bu oyunda özellikle üzerinde durulması gereken isim ise Cem Yılmaz. Sahne tasarımı hayli ilginç... İçinde bulunulan tatsız durumun soğukluğunu bir fabrika soğuğu gibi yüzünüze çarpıyor. Kadınlar, tutulduğu çileleri sahnede çok iyi ifade edebiliyor. Ancak asıl üzerinde durulması gereken konu, ışık.

Yılmaz'ın ışık tasarımı aslında çok genel bir konusu olan sıradan bir oyunu yüceltiyor. Oyuncular sahnede âdeta devleşiyor. Işık öyle kullanılıyor ki bütün duyguyu hissetmeniz sağlanıyor. Genelde müzik ile izleyiciye duyguyu aktaran görsel sanatlarda ışığın bu denli etkin kullanımı ders niteliğinde. Alkan'ın oyuncu seçimleri ve yüz ifadelerinin bunda katkısı büyük...

Finalde göreceğiniz görsel şov ise ışığın tiyatrodaki kullanımında zirve. 100 yılın gelmiş geçmiş oyuncularını sahnede göreceğiniz fevkalade bir şov. Nasıl olduğunu söylemeyeyim.

Kaçırılmaması gereken bir oyun.